

به نام خداوند بخشنده مهربان

عنوان مقاله:

مشکلات موجود در صنعت چای کشور و راهکارهای پیشنهادی (نقشه راه) جهت نجات و ارتقاء این محصول استراتژیک شمال کشور

نویسنده: مهندس سیدعبداله میرحسینی مقدم

محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گیلان (ایستگاه تحقیقات کشاورزی لاهیجان)

g.abdullah35@gmail.com

چکیده:

سطح زیر کشت چای در شمال کشور حدود ۳۲ هزار هکتار تخمین زده می شود که بیش از ۶۰٪ اقتصاد شهرهای لاهیجان، لنگرود، رودسر، رامسر، تنکابن، صومعه سرا، فومن و ۸۰٪ اقتصاد شهرهای سیاهکل، املش، رحیم آباد و واجارگاه بستگی به تولید مستقیم چای دارد. حدود ۲۸ هزار هکتار از اراضی جنگلی و غیر جنگلی (۸ هزار هکتار بصورت جنگل های مخروطیه رها شده و ۲۰ هزار هکتار زیر کشت ارقام برنج کم بازده) که این مزارع کم بازده اکثراً در بالا دست شبکه های آبیاری سد سفید رود قرار داشته و در گذشته های نه چندان دور از تبدیل بخشی از جنگل های مخروطیه در مناطق کم شیب به مرور زمان تبدیل به مزارع برنج شده، که می تواند با برنامه ای مدون به باغات چای میکانیزه بصورت مجتمع باغ و کارخانه تبدیل شوند و هم چنین با توسعه شبکه آبیاری باغات چای از ۵۰۰۰ هکتار فعلی به ۱۲۰۰۰ هکتار با رعایت اصول به زراعی در باغات چای (اجرای انواع هرسها، آبیاری، تغذیه مناسب و مبارزه با آفات و ...) می توان در راستای توسعه پایدار روستایی تا حدودی به مرز خودکفایی چای کشور و صنایع مرتبط با آن امیدوار بود.

واژه های کلیدی: چای، نقشه راه، توسعه پایدار

مقدمه:

چای گیاهی است خزان ناپذیر با اسم علمی *Camellia sinensis* یا *Camellia teifera* از خانواده ته آسه که در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری توام با رطوبت و بارندگی مناسب در خاک های معمولاً اسیدی رشد می کند. تحقیقات مورخین و محققین بیانگر این مطلب است که بونه چای حدود سه هزار سال قبل از میلاد در چین وجود داشته و موطن اصلی آن را نواحی جنوبی چین و دسته ای دیگر آن را هندوستان می دانند.

در ایران احداث اولین باغ چای در سال ۱۲۷۵ هجری شمسی در لاهیجان صورت گرفت، و تا سال ۱۳۵۳ ایران دارای ۸۱ کارخانه چایسازی بوده است. مرحوم حاج میرزا کاشف السلطنه چایکار در اواخر قرن ۱۳ هجری بدر و نهال چای را به ایران آورد وی یکی از رجال مین دوست و خدمتگزار ایران بود که تقریباً عمر خود را صرف ترویج چایکاری در ایران کرد و بالاخره جان خویش را در این راه از دست داد. در حال حاضر بر اساس آمار موجود سطح زیر کشت چای در شمال کشور بالغ بر ۳۰ هزار هکتار می باشد. نواحی زیر کشت چای را می توان به ۸ منطقه تقسیم کرد که به ترتیب از غرب به شرق عبارتند: فومن، شفت، صومعه سرا، رشت، لاهیجان، سیاهکل، لنگرود، کومله، املش، رودسر، رحیم آباد، کلاچای، رامسر، تنکابن و چالوس که جمعاً حدود ۶۹۹۰۰ نفر چایکار بالغ بر ۷۷۴ قریه به امر کشت چای مشغولند، برداشت چای در ایران در سه نوبت صورت می گیرد. چین بهاره با ۴-۳ بار برگ چینی، چین تابستانی با ۶-۵ بار برگ چینی، چین پاییزه با دو بار برگ چینی که چین بهاره از نظر لطافت و عطر و طعم معروف است.

از نظر مواد مشکله آلی برگ سبز چای ایران از بهترین نوع برگ سبز چای دنیا می باشد. تولید و فرآوری آن احتیاج به مدیریت و تخصص دارد. ۴/۸۴٪ کشاورزان چایکار دارای مساحتی کمتر از یک هکتار می باشند. بالغ بر یکصد و هفتاد کارخانه چایسازی برای تبدیل برگ سبز چای در طول دوره بهره برداری از اردیبهشت تا پایان مهر ماه به طور شبانه روز مشغول تولید چای خشک می باشند و برای هر تن برگ سبز چای رقمی بالغ بر ۱۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال سرمایه گذاری نیاز است و حدوداً دوست و پنجاه میلیارد تومان سرمایه گذاری در بخش صنعت انجام شده است. در بخش اشتغال در طول دوره بهره برداری به طور متوسط حدود ۳۰ هزار کارگر در باغات چای مشغول عملیات زراعی و جمع آوری برگ سبز و تقریباً ۶ هزار کارگر در کارخانجات چایسازی به طور مستقیم و غیر مستقیم مشغول کار هستند.

بیش از ۶۰٪ اقتصاد شهرهای لاهیجان، لنگرود، رودسر، رامسر، تنکابن، صومعه سرا و ۸۰٪ اقتصاد شهرهای سیاهکل، املش، رحیم آباد، و اجارگاه بستگی به تولید مستقیم چای دارد. حدوداً ۸۰٪ چایکاران شمال تک محصولی و هیچ گونه ممری برای امرار معاش به جز چای ندارند. مصرف چای کشور در سال یکصد و سی هزار تن می باشد که کل تولید کشور حدوداً در شرایط ایده آل ۳۵-۳۰ هزار تن خواهد بود، مابقی نیاز کشور بایستی با خروج ارز از خارج تامین گردد.

سهیم ایران از نظر سطح زیر کشت در جهان ۱/۵ درصد و سهیم تولید چای خشک ۲/۵ درصد می باشد. در حالیکه ایران فقط ۱ درصد از جمعیت کل جهان را دارا است. اما ۴/۵-۴ درصد چای جهان را مصرف می کند. با توجه به مصرف سرانه چای در ایران (۱/۵ کیلوگرم برای هر نفر) سهیم ارز خارج شده از کشور برای واردات چای برای جمعیت ۷۶ میلیونی قابل برآورد می باشد. چای در جهت سیاست توسعه باغات جدید در مناطق خاص استان گیلان (علی الخصوص از منطقه رضوانشهر تا آستارا) و غرب مازندران بازرگاری اساسی صورت گیرد. همچنین در مقایسه کشت چای و برنج با توجه به بحران آب زراعی منطقه (نیاز آبی یک هکتار باغ چای ۳۵۰۰ مترمکعب و برای برنج ۱۲۰۰۰ مترمکعب) و قدرت اشتغال زایی بالای چای در مقایسه با برنج (یک هکتار باغ چای با سیستم آبیاری بارانی جهت تولید چای مرغوب ۴۰۰ نفر کارگر در روز و یک هکتار برنج ۱۲۱ نفر در روز) و ارزش اقتصادی چای خشک تولید شده در بازارهای جهانی (بطوریکه در حال حاضر به ازای هر کیلو چای مرغوب تولید شده می توان ۶ کیلو برنج وارد نمود) تحقق بیشتری بایستی صورت گیرد. حدود ۲۸ هزار هکتار از اراضی جنگلی و غیر جنگلی (۸ هزار بصورت جنگل مخروطی و ۲۰ هزار هکتار زیر کشت ارقام برنج کم بازده) که اکثراً در بالا دست شبکه آبیاری سفیدرود و در کوهپایه ها واقع شده و اصطلاحاً به زبان محلی سل آبخور و یا چشمه آبخور می باشند و این مزارع در گذشته نه چندان دور از تبدیل بخشی از جنگلهای مخروطی به مناطق کم شیب به مرور زمان احداث گردیده اند. اگر طی یک برنامه مدون تبدیل به باغات چای مکانیزه (بصورت مجتمع باغ و کارخانه) شوند و بدنبال آن با توسعه آبیاری تحت فشار (بارانی) از ۵۰۰۰ هکتار فعلی تا مرز ۱۲۰۰۰ هکتار در آینده و رعایت اصول به زراعی در باغات چای (خصوصاً انجام هرس های صحیح، توصیه کودی مناسب و مبارزه با نماتد زخم ریشه چای و ...) می توان تا حدودی به مرز خودکفایی چای در کشور و صنایع مرتبط با آن امیدوار بود.

بیان مشکلات محوری چای

الف- در بخشی کشت و زرع یا باغ

- ۱- بالا بودن سن بوته های چای باغ های چای کشور که حدود ۴۰٪ باغات چای سن آنها بالای ۵۰ سال می باشد و عمر باردهی مفید آنها رو به افول است و نیاز است در خصوص جایگزینی بوته ها فکر اساسی و عملی صورت گیرد.
- ۲- شناسنامه دار نبودن باغ های چای در خصوص ارائه فرمول و یا نقشه جدید به زراعی برای آنها، بطوریکه طی چهل سال اخیر هیچگونه مساحی واقعی در باغ چای ایران صورت نگرفته و به عبارتی آمار واقعی از میزان سطح زیر کشت برای باغ چای در دست نداریم.
- ۳- عدم پیش بینی تسهیلات مالی کافی به موقع و بدون بهره و یا کم بهره برای جوان سازی باغ های چای خصوصاً در توصیه انواع هرسها.
- ۴- نداشتن برنامه و اعتبار کافی برای احداث باغهای جدید (توسعه سطح زیر کشت) و در جنگل های مخروطی استان با تغییر کاربری اراضی بالای کانال آبرسانی شبکه سفیدرود بصورت مجتمع باغ و کارخانه در تشکل های تعاونی در راستای توسعه پایدار استان های شمالی کشور.
- ۵- نداشتن شبکه های آبیاری بارانی کافی در باغات چای و عدم پیش بینی تسهیلات مالی کافی در راستای توسعه آنها.
- ۶- متأسفانه الودگی بالای ۲۰٪ از باغات چای کشور به آفت خطرناک نماتد مولد زخم ریشه چای و نداشتن برنامه اصولی در جهت کاهش خسارت آنها.
- ۷- عدم تعیین قیمت پایه و تضمینی برگ سبز بر اساس هزینه تولید، سود متعارف با در نظر گرفتن تورم سالیانه و نظارت غیراصولی بر خرید برگ سبز چای در کارخانجات چایسازی که این عوامل باعث بی اعتمادی چایکاران در هنگام عرضه برگ سبز و عدم دریافت بهای واقعی آن می باشد (ارزان بودن بهای برگ سبز چای نسبت به سایر محصولات کشاورزی).
- ۸- ناامیدی چایکاران به آینده این محصول و تمایل آنها به تغییر کاربری باغ های چای (عدم حمایت اصولی از چای).
- ۹- کوچک بودن باغ های چای و حتی در بیشتر مناطق چایکاری شمال کشور، باغ چای تنها منبع در آمد برای چایکاران بوده که ممکن است هر گونه تغییرات در آمدی برای چایکاران عوارض نامطلوب اقتصادی و اجتماعی ناشی از آن به همراه داشته باشد (بالغ بر ۴/۸۴٪ از باغ های چای از یک تا زیر یک هکتار می باشد).
- ۱۰- افزایش فرهنگ بدچینی در بین چایکاران به علت پایین بودن قیمت برگ سبز و به انگیزه کسب درآمد بیشتر و تامین هزینه معاش خانواده ها که اغلب از نظر درآمدی از فقیرترین قشرهای جامعه کشاورزی استانهای شمالی می باشند.
- ۱۱- مشکل حمل و نقل برگ سبز چای، تراکم و فشردگی برگ سبز در زنبیل ها و دور بودن فاصله کارخانجات چایسازی از باغ های چای .
- ۱۲- عدم حمایت کافی در تحقیقات کاربردی چای خصوصاً روی بروز های به زراعی و به نژادی در باغ چای و بی اعتمادی چایکاران بعلم نداشتن آموزشهای فنی-ترویجی نسبت به نتایج فعلی پروژه های تحقیقاتی اجرا شده (فعلاً محققین کافی در مرکز تحقیقات چای کشور مشغول بکار نمی باشند).

ب- بخش فرآوری و تولید (کارخانجات چایسازی و کارگاه های بسته بندی)

- ۱- فرسوده و قدیمی بودن ۹۰٪ از ساختمانها و ماشین آلات چایسازی بیشتر کارخانجات به علت عدم وجود ابزارهای کنترل دقیق و نبود نظارت کارشناسی بر روی عملیات فرآوری که منجر به افت کیفی چای خشک تولیدی می گردد.
 - ۲- عدم بکارگیری نیروهای فنی و نداشتن آزمایشگاه کنترل کیفی در اکثر کارخانجات چایسازی در مراحل مختلف فرآوری چای باعث افت کیفی محصول شده است.
 - ۳- عدم اتوماسیون خط تولید کارخانجات چایسازی و بسته بندی چای در آنها (خصوصاً اکثر بسته بندی ها در چای خشک غیراصولی و از استاندارد کافی برخوردار نمی باشند).
 - ۴- استفاده از حجم بالای برگ سبز تحویلی در کارخانجات در اوج برداشت برگ سبز (عدم هم خوانی ظرفیت کارخانجات چایسازی با برگ سبز تحویلی در بعضی از مناطق) بطوریکه در بعضی مواقع مرحله پلاس صورت نمی گیرد. و جای استحصالی از کیفیت خوبی برخوردار نیست و یا فاصله زمان فرآوری در این گونه کارخانجات غیر اصولی می باشد.
- ج- بازرگانی و سیاست گذاری:

- ۱- نافرورش ماندن قسمت اعظم جای های تولیدی قبل از سال ۱۳۷۹ (سال شروع طرح اصلاح ساختار جای) و بعد از آن تا سال جاری (۱۳۸۸) آمارها حاکی از آن است که بالغ بر ۲۰۰ هزار تن جای خشک بصورت سونائی وی ا غیر سونائی در انبارها موجود می باشد.
- ۲- عدم موفقیت در کنترل جای قاچاق و اعمال سیاست نادرست تنظیم بازار و اشباع بازارهای داخلی از انواع جای خارجی.
- ۳- فراهم نبودن بستر فروش جای خشک تولید داخلی سالهای اخیر از طریق سبد کالای خانوار که همکاری های لازم فی مابین وزارت بازرگانی و جهاد کشاورزی علیرغم بی گیری مستمر مسئولیتی مملکتی در یکی دو سال اخیر چه بصورت خالص داخلی و یا بصورت اختلاط با جای های خارجی وارداتی وجود ندارد.
- ۴- فراهم نبودن بستر صادرات جای در مرحله اول برای کشورهای همسایه.
- ۵- نداشتن برنامه های اصولی در راستای قرار دادن جای در اقلام مورد معامله در بورس محصولات کشاورزی.
- ۶- نبودن قوانین کافی و عملی تعزیرات برای متخلفینی که در امر جای قاچاق اقدام می نمایند
- ۷- عدم تفویض اختیارات قانونی و عملی برای سازمان جای کشور (متأسفانه شرح وظیفه این سازمان هنوز هم در هاله ای از ابهام می باشد).

بیان راه حل پیشنهادی کوتاه مدت و بلند مدت

الف - کوتاه مدت در بخش کشت و زرع یا باغ طی یک دوره ۷-۵ ساله

- ۱- اجرای هر سهای سبک (کمبرو سرب) با پرداخت تسهیلات کم بهره و به موقع در راستای جوان سازی بوته جای به منظور تولید محصول کیفی و استاندارد.
- ۲- توسعه ایجاد شبکه های آبیاری بارانی در قالب تشکل ها (توضیح: فعلاً حدود ۵۰۰۰ هکتار در باغات جای ما آبیاری تحت فشار داریم که طی یک برنامه کوتاه مدت ۵ ساله این سطح تا ۱۲۰۰۰ هکتار قابل ارتقاء است).
- ۳- اجرای طرح های پایلوت تغذیه گیاهی در باغ های دیم و آبیاری و ارائه توصیه های فنی در استفاده بهینه از ماکرو و میکروالمنت ها (درشت و ریز مغذی ها).
- ۴- شناسائی کانونهای آلودگی جدید به نماتد مولد زخم ریشه جای در باغ و اجرای پروژه IPM در کاهش خسارت این بیماری در باغات با نظارت فنی کارشناسان مراکز تحقیقاتی و سازمان جای، چون این عارضه جزء آفات کلیدی جای بوده نیاز است ارگانهای دولتی مستقیماً با همکاری جایکاران در امر کنترل آن اقدام نمایند.
- ۵- تعیین نقشه جامع باغ های جای و شناسنامه دار کردن آنها به منظور خدمات رسانی بهتر از طریق سازمان های اجرائی.
- ۶- احیاء باغ های چای مخروبه و نیمه مخروبه با پرداخت تسهیلات نظارت شده دولتی بدون بهره و کم بهره و به موقع و تعهد پرداخت قانونی از طرف جایکاران ۳ سال پس از پرداخت وام از بهای برگ سبز بصورت اقساطی اقدام گردد.
- ۷- ایجاد تشکل های باغ و کارخانه با توجه سطح زیر کشت و ظرفیت کارخانه در هر منطقه جهت ارائه تسهیلات به زراعی و اجرای اصول نوین جایکاری.
- ۸- تشکیل نمایندگی های خرید برگ سبز جای در خصوص باغاتی که فاصله آنها از کارخانجات جابسازی دور می باشد
- ۹- توسعه میکنایزاسیون در باغ های جای (فرم دهی بوته های جای با استفاده از ماشین هرس و به دنبال آن برداشت جای با ماشین) در قالب تشکل های تعاونی جایکاران
- ۱۰- برگزاری کلاسهای آموزشی - ترویجی با همکاری محققین مراکز تحقیقاتی و سازمانهای اجرائی (سازمان جای، سازمان جهاد و نظام مهندسی کشاورزی استان با مشارکت تعاونی جایکاران) در مناطق جایکاری از شروع فصل به زراعی و این کلاسها هر ساله بایستی در طول سال استمرار داشته باشد.

ب- بلند مدت در کشت و زراعی یا باغ طی یک دوره ۱۵-۱۰ ساله

- ۱- اجرای هرس های سنگین (گف بر) با پرداخت تسهیلات بدون بهره و به موقع با نظارت کارشناسان سازمان جای بر اساس فرمول هایی که در شناسنامه جای هر باغ دار مشخص شده است
 - ۲- توسعه سطح زیر کشت باغ های در جنگل مخروبه و نیمه مخروبه در قالب تشکل های تعاونی جایکاران بصورت مجتمع باغ و کارخانه طی یک برنامه ۱۰ ساله
 - ۳- جایگزینی بوته های قدیم و کم بازده با نهالهای اصلاح شده طی یک برنامه بلندمدت و با در نظر گرفتن جمع جهات که در این راستا زیان و ضرری متوجه جایکاران نگردد.
 - ۴- اجرای عملی طرح های به نژادی به منظور معرفی کلونهای برتر جای در راستای کمک به امور به زراعی باغات جای
 - ۵- امکان تبدیل اراضی بالای کانال آبرسانی شبکه های سفید رود به باغ های جای بصورت مجتمع باغ و کارخانه در راستای تولید جای بیشتر.
- به دلایل زیر در زمینهای شالیزاری فوق این امر توصیه می گردد:
- ۱-۵- وضعیت آب زراعی منطقه برای جای کافی بوده (۳۵۰۰ متر مکعب برای هر هکتار) در حالیکه برای برنج (۱۲۰۰۰ متر مکعب برای هکتار) ناکافی می باشد و بحرانهای خشکسالی در سالهای کم باران در این مناطق از مشکلات استان گیلان می باشد
 - ۲-۵- کشت و کار جای قدرت اشتغالزائی بالائی در مقایسه با برنج دارد (یک هکتار جای آبی جهت تولید جای مرغوب به ۴۰۰ نفر کارگر در روز، در حالیکه یک هکتار مزرعه برنج به ۱۲۱ نفر کارگر در روز احتیاج دارد).
 - ۳-۵- فرسایش خاک در باغ های جای نسبت به مزارع برنج کمتر است
 - ۴-۵- ارزش جهانی یک کیلو جای تولیدی بالاتر از برنج بوده بطوریکه با ۱ کیلو جای خشک تولیدی می توان حدود ۶ کیلو برنج وارد کرد.

ارائه راه حل های پیشنهادی کوتاه مدت و بلند مدت در فرآوری و تولید

- ۱- بازسازی اصولی کارخانجات فرسوده و قدیمی با تسهیلات کم بهره و یا بدون بهره بانگی با نظارت کافی و قانونمند
- ۲- بازسازی و تعویض ماشین آلات جابسازی از مرحله پلاس تا مرحله سورت و درجه بندی در راستای اتوماسیون خط تولید با تسهیلات بانگی کم بهره و حتی بدون بهره با نظارت کافی و قانونمند.
- ۳- استقرار آزمایشگاه های کنترل کیفی و تعیین مسئول فنی در خط تولید برای تمامی کارخانجات جابسازی
- ۴- آموزش مستمر سالیانه در راستای ارائه مهارتهای فنی برای مدیران، کارشناسان و متصدیان مختلف کارخانجات جابسازی
- ۵- احداث و یا بازسازی انبارهای مناسب برای نگهداری جای خشک تولیدی سالیانه بطوریکه پس از پایان دوره بهره برداری جای خشک تولیدی با ارتباط مناسبی که بین کارخانه های تولید جای خشک و بخش تجارت صورت می گیرد، جهت مصرف به بازار فروش انتقال داده شوند.
- ۶- نظارت کافی در کارخانه های جابسازی در امر خرید برگ سبز استاندارد و فرآوری آن تا تولید جای خشک و حتی بسته بندی با دستورالعمل های فنی - عملیاتی و یا پشتوانه قانونی.
- ۷- توثیق کارخانه دارانی که در امر جابسازی موفق بوده اند و جای کیفی تولید می کنند بصورت پرداخت یارانه ها و یا حتی حواله جای خشک وارداتی برابر قانون مورد حمایت قرار گیرند.
- ۸- نمرات جای خشک استحصالی در کارخانجات جای بر اساس دستور العمل های فنی با توجه به درجات برگ سبز هر ساله با نظارت کافی اعمال شود. که هدف نهائی این امر افزایش روند کیفیت جای خشک تولیدی می باشد.

ارائه راه حل های پیشنهادی کوتاه مدت و بلند مدت در بازرگانی و سیاست گذاری

- ۱- سیاست گذاری اصولی در خصوص تعیین قیمت برگ سبز استاندارد جای در هر سال بر اساس هزینه های تولید، تورم سالیانه و سود متعارف
- ۲- تصمیم گیری قطعی و نهائی در خصوص جای های سنواتی موجود در انبار (جای خشک های سنواتی قابل شرب و غیر قابل شرب) این امر حتما بایستی در اسرع وقت صورت گیرد.
- ۳- سیاست گذاری در ورود جای خارجی توسط تجار شناخته شده به کثر مقدار کل تولید شده داخلی تا سقف حداکثر ۱۳۰ هزار تن (کل مصرف سرانه کشور) مشروط به اینکه بازرگانان به نسبت جای وارداتی به منظور اختلاط از جای تولید داخلی خریداری و استفاده نمایند
- ۴- سیاست گذاری جلوگیری عملی از قاچاق جای خارجی و اعمال قوانین تعزیراتی برای متخلفین.
- ۵- فراهم آوردن بستر فروش جای خشک تولید داخل و یا بصورت مخلوط از طریق سبد کالای خانوار با همکاری مستمر و وزارت خانه های بازرگانی و جهاد کشاورزی
- ۶- فراهم نمودن بستر صادرات بصورت تشکیل بازارهای فروش در بنادر شمالی و جنوبی کشور
- ۷- فرهنگ سازی عمومی در مصرف جای داخلی از طریق ارگانهای ذیربط.
- نتیجه گیری کلی جهت ارتقاء این محصول استراتژیک شمال کشور
- ۱- اجرای عملیات به زراعی (انواع هر سه، آبیاری تحت فشار، میکانیژاسیون، مبارزه با آفات و بیماریها و علفهای هرز و...) در باغ های جای طی یک برنامه تدوین شده با نظارت و هدایت فنی سازمان جای کشور.
- ۲- جایگزینی بوته های قدیمی و کم بازده با نهالهای اصلاح شده در راستای احیاء باغات جای با نظارت فنی سازمان جای شمال و سایر سازمانهای ذیربط.
- ۳- تعیین مساحتی واقعی باغات جای کشور از طریق سیستم ماهواره ای.
- ۴- برنامه ریزی دراز مدت در راستای توسعه سطح زیر کشت در جنگل های مخروطی و نیمه مخروطی در شمال کشور سطحی حدود ۸۰۰۰ هکتار و امکان تغییر کاربری اراضی شالیکاری بالای کانال آبرسانی شبکه سفیدرود به باغات جای بصورت مجتمع باغ و کارخانه در سطحی حدود ۲۰۰۰۰ هکتار با نظارت فنی سازمان جای.
- ۵- تعیین عادلانه قیمت برگ سبز جای هر ساله بر اساس هزینه های تولید، تورم سالیانه و سود متعارف قبل از شروع عملیات بهزراعی در فصل زمستان و اعلان از طریق رسانه های ارتباط جمعی به جایکاران جهت دلگرمی آنان در تولید بهینه جای.
- ۶- تجهیز و نوسازی کارخانجات چایسازی (اتوماسیون کردن) از قبیل تجهیز آزمایشگاه ها با کادر فنی، بهداشتی کردن کارخانجات چایسازی و ... در راستای تولید جای خشک استاندارد دو کیفی
- ۷- برنامه ریزی در راستای اجرای برنامه های آموزشی و ترویجی برای جایکاران، مدیران و کارشناسان و کارگران فنی کارخانجات چایسازی از طرف سازمان جای
- ۸- اتخاذ سیاست های اصولی و عملی آنی در خصوص جای خشک های سنواتی موجود در انبارها به منظور فروش جای قابل شرب و امحاء جای غیر قابل شرب بصورت استخراج کافین، تولید کمپوست و...
- ۹- نظام مند کردن واردات جای خشک خارجی توسط تجار مجاز به کسر کل تولید شده داخلی تا سقف حداکثر ۱۳۰ هزار تن (کل مصرف سالیانه کشور) مشروط به اختلاط با جای داخلی و یا فروش خالص آن بدون اختلاط.
- ۱۰- جلوگیری عملی و قانون مند از قاچاق جای خارجی و اعمال قوانین تعزیراتی برای متخلفین این امر
- ۱۱- در پایان جهت نجات جای ایران و ارتقاء این محصول سالم و ارگانیک نیاز به عزم ملی است که امیدوارم این اراده هر چه زودتر و سریعتر در سال تولید ملی در مملکت ما عملی گردد.

منابع مورد استفاده:

- ۱- حوزه معاونت فنی - پژوهشی اداره کل خدمات پژوهشی جای سابق، ۱۳۸۳. برنامه پیشنهادی ده ساله جای (تولید، فرآوری و بازرگانی). انتشارات داخلی اداره کل خدمات پژوهشی جای.
- ۲- سیدعبداله میرحسینی مقدم، ۱۳۸۶. بررسی چالشهای موجود در صنعت جای کشور و راه حل های پیشنهادی آن، مجله سبله - شماره ۶۸.
- ۳- سید عبدالله میرحسینی مقدم، ۱۳۸۶. امکان تبدیل اراضی بالای کانال آبرسانی شبکه سفیدرود و جنگل های مخروطی به باغات جای بصورت مجتمع باغ و کارخانه در توسعه پایدار استان گیلان، مجله تحلیلی - پژوهشی غذا، دام و کشاورزی شماره های ۷ و ۸.

Title: Challenges and solutions proposed in the tea industry (roadmap) in line with the sustainable development of northern tea

Author: Seyed Abdullah Mir Hossein Moghaddam

Researcher: Agriculture and Natural Resources Research Center of Guilan (Lahijan Agriculture Research Station)

Abstract

Tea cultivation in the north of the country is estimated at about 32 thousand hectares more than 60% of the city's economy Lahijan, Langerud, Roudsar, Ramsar, Tonekabon, Someesara, Fuman and 80% Siahkal economic cities, Amlash, Vajargah, Rahimabad and tea are directly related to production. About 28 thousand hectares of forest and non-forest (8 hectares forest debris and 20 hectares under cultivation, abandoned and marginal rice) the low-yielding farms, mostly located in the upper Sefiid Rod irrigation network and in the not so distant past the conversion of forest debris in low gradient areas over time into the rice fields, a program that can be compiled with the mechanization of tea gardens (the garden and factory) become. Tea gardens as well as the development of irrigation networks from 5000 hectares today to 12000 hectares. The principles of the tea crop in gardens (the implementation of pruning and irrigation, nutrition and pest control, etc.) be in line with the sustainable development of rural somewhat independent line of tea and related industries had hoped.

Key words: Tea, Roadmap, Sustainable development.